

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

ΜΑΙΟΣ 2018

Χορηγός:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

13 Ιουνίου 2018

Το ΙΟΒΕ διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο από το ΙΟΒΕ για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε μήνα το ΙΟΒΕ δημοσιεύει στη ιστοσελίδα του το πλήρες δελτίο οικονομικής συγκυρίας **Στο παρόν δελτίο, που υποστηρίζεται από την Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη - παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα αποτελέσματα για τον τομέα της Βιομηχανίας.** Όλα τα δελτία συγκυρίας μπορείτε να τα βρείτε εδώ http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2017

Επιδείνωση στις προσδοκίες των μεταποιητικών επιχειρήσεων, αν και οι προβλέψεις για την παραγωγή κινούνται στα ίδια, θετικά, επίπεδα.

Τον Μάιο σημειώνεται επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία, σε αντίθεση με το σύνολο του οικονομικού κλίματος, όπου σημειώνεται βελτίωση, λόγω κυρίως της ανόδου των επιμέρους δεικτών στις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές. Η βελτίωση του συνολικού κλίματος είναι συμβατή με τις τρέχουσες εξελίξεις στην οικονομία, όπου ήδη στο πρώτο τρίμηνο του έτους καταγράφεται μια σημαντική μεγέθυνση της τάξης του 2,3% (σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2017).

Βρισκόμαστε γενικά σε μια περίοδο αναμονής, καθώς ολοκληρώνεται το τρέχον Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, και σημαντικές αβεβαιότητες παραμένουν κυρίως για τους ακριβείς όρους εξόδου από το Πρόγραμμα. Το πλαίσιο αξιολόγησης της δημοσιονομικής και μεταρρυθμιστικής πολιτικής μετά τον Αύγουστο, η δυνατότητα άντλησης ρευστότητας από τους εταίρους και πιστωτές, ο ρόλος του ΔΝΤ, τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους, είναι ζητήματα για τα οποία ακόμα εκκρεμούν οι τελικές αποφάσεις. Επιπροσθέτως σημαντικές εξελίξεις στο πεδίο της πολιτικής και των εξωτερικών σχέσεων – όπως η σχέση με την Τουρκία και τη FYROM - πιθανώς να επηρεάσουν επίσης τις οικονομικές προσδοκίες στους επόμενους μήνες.

Στη βιομηχανία, με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, προκύπτει μείωση της παραγωγής τον Απρίλιο κατά 3% σε σχέση με τον Μάρτιο, αλλά άνοδος σε σχέση με τον Απρίλιο του 2017 (2%). Στο διεθνές περιβάλλον - που επηρεάζει ιδιαίτερα τους εξωστρεφείς κλάδους – η απόφαση των ΗΠΑ για την επιβολή δασμών σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων φαίνεται να αναζωπυρώνει την ένταση η οποία είχε καταγραφεί τους προηγούμενους μήνες. Η πιθανή διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής αντίστοιχων πολιτικών, αλλά πολύ περισσότερο η ευρύτερη αστάθεια που δημιουργεί στο παγκόσμιο εμπόριο, θα επηρεάσει αρνητικά τις προσδοκίες ανόδου του. Και σίγουρα οι αντίστοιχες εμπορικές κινήσεις ως αντίδραση από την πλευρά της ΕΕ, είναι βέβαιο ότι θα αναδιατάξουν το ανταγωνιστικό περιβάλλον, προς κατευθύνσεις που δεν είναι δυνατόν ακόμα να αξιολογηθούν.

Διάγραμμα 1. Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (εποχικά εξομαλυμένος δείκτης) και Δείκτης Τιμών Παραγωγού

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σταθερότητα στα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης, σημαντική ανάκαμψη στις προβλέψεις για την απασχόληση

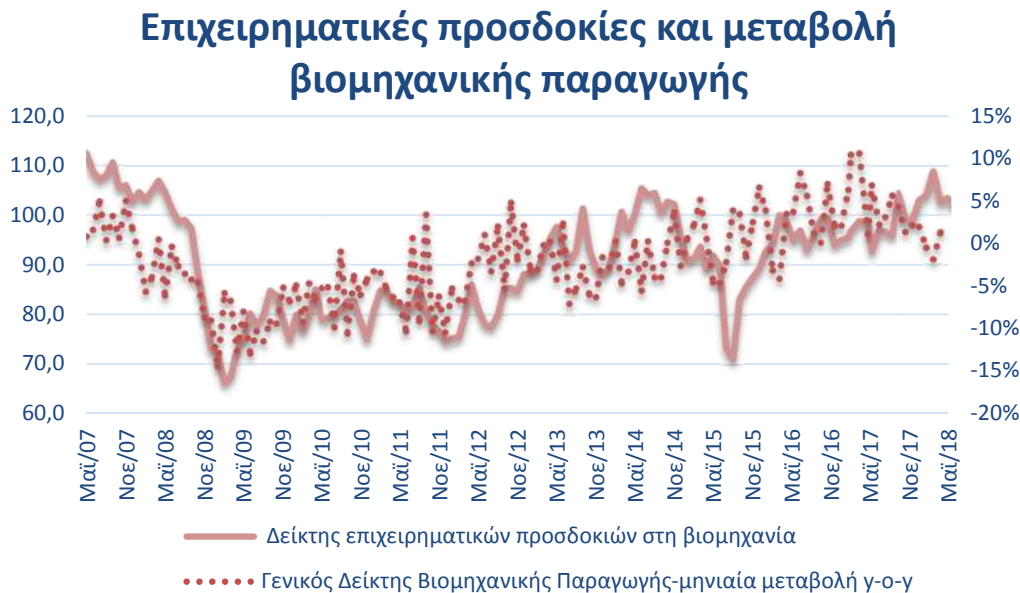
Ο δείκτης προσδοκιών στη βιομηχανία προπορεύεται όπως είδαμε των μηνιαίων μεταβολών ανά έτος του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής. Όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 2, οι δύο δείκτες είναι πολύ κοντά, με τον δείκτη προσδοκιών να αποτυπώνει συνήθως με προβάδισμα ενός ή δύο μηνών την εξέλιξη στην πραγματική μεταβολή της βιομηχανικής παραγωγής. Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία διαμορφώνεται τον Μάιο ελαφρώς χαμηλότερα έναντι του προηγούμενου μήνα, στις 101,7 (από 103,4) μονάδες, υψηλότερα πάντως από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο (92,8 μον.).

Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση επιδεινώνεται, ενώ το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται, αλλά παραμένει θετικό. Το τελευταίο σημαίνει ότι το επίπεδο των αποθεμάτων των επιχειρήσεων του τομέα βρίσκεται σε υψηλότερα από τα φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα. Ως προς τις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, αυτές παραμένουν στα ίδια επίπεδα ¹. **Γενικά η καλή εικόνα της περιόδου σε**

¹ Ο Δείκτης Επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία προκύπτει από το συνθετικό αποτέλεσμα τριών επιμέρους μεταβλητών που περιλαμβάνονται στην έρευνα: α) τις εκτιμήσεις για το **επίπεδο**

όρους πωλήσεων και παραγωγής φαίνεται να είναι αποτέλεσμα αρκετών παλαιότερων παραγγελιών, ενώ η ροή νέων παραγγελιών δεν είναι αρκετά ικανοποιητική. Πάντως οι εξαγωγές εξακολουθούν να στηρίζουν δυναμικά την εγχώρια μεταποίηση, καθώς ήδη οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων το πρώτο τρίμηνο του έτους, χωρίς μάλιστα να περιλαμβάνονται τα καύσιμα κινούνται ανοδικά με +13,1% σύμφωνα με τον ΠΣΕ.

Διάγραμμα 2. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών και μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής

Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
	Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017			
Βιομηχανία (2000-2010=100)	66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	95,1	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1			
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
95,4	96,8	98,8	98,4	92,8	97,0	96,6	95,9	104,4	99,2	98,7	103,0
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4	101,7							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται εκ νέου στις +21 μονάδες, καταγράφοντας μια σταθερή αισιοδοξία από την πλευρά των επιχειρήσεων. Το 37% (από 32%) των μεταποιητικών επιχειρήσεων του δείγματος προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 16% μείωσή της (ενισχυμένο όμως από 10% τον προηγούμενο μήνα).

παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης, β) τις προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες και γ) τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων. Η έρευνα όμως περιλαμβάνει και άλλες μεταβλητές που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Ως προς τις **προβλέψεις για την απασχόληση**, ο θετικός δείκτης των +15 μονάδων χάνει σχεδόν το σύνολο της θετικής του τάσης καθώς υποχωρεί στο μόλις +2. Έτσι, το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης στο προσεχές τρίμηνο περιορίζεται πλέον στο 10% (από 22% τον προηγούμενο μήνα), έναντι ενός 8% που δηλώνει και πάλι ότι αναμένει μείωσή της.

Εξαιρετικά **θετικές** είναι και οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, αν και παραμένουν αμετάβλητες στις +21 μονάδες (το σχετικό ισοζύγιο). Ένα ενισχυμένο 37% (από 33%) των επιχειρήσεων αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα, αν και ένα 16% (από 12% τον προηγούμενο μήνα) μείωσή τους. Από την άλλη πλευρά αποκλιμακώνεται σημαντικά ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** που διαμορφώνεται οριακά σε θετικό πεδίο, στις +3 (από +14) μονάδες.

Στους δείκτες *εξαγωγικής δραστηριότητας* καταγράφονται τον Μάιο μικτές τάσεις: οι θετικές **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** εξασθενούν (+11 από +14 μον. ο δείκτης), αντίθετα από τις **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες που ενισχύονται γεγονός που υποδηλώνει ότι το επόμενο διάστημα η εικόνα θα είναι ακόμα καλύτερη** (+25 από +20 μον. ο δείκτης). Πάντως, το σχετικό ισοζύγιο με τις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** είναι αρνητικό (στις -12 από -14 μον.), κάτι που σημαίνει ότι οι αυξημένες εξαγωγές είναι αποτέλεσμα αρκετά παλιότερων παραγγελιών, και η ροή νέων παραγγελιών από το εξωτερικό δεν είναι η επιθυμητή.

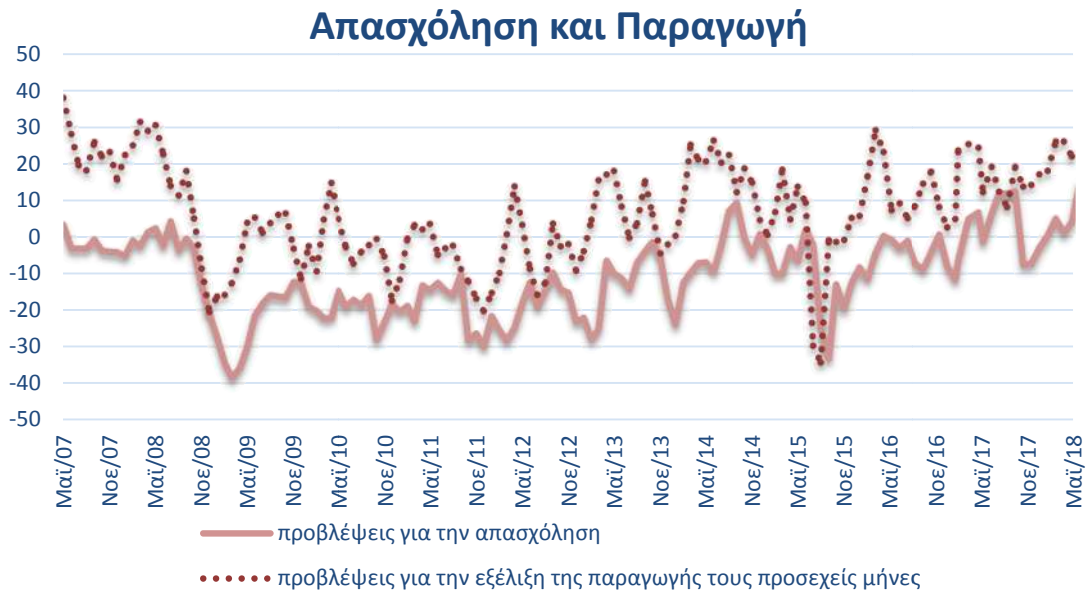
Σε ό,τι αφορά τις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, η τάση που καταγράφεται υποδηλώνει τη μείωσή τους, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -4 (από +1) μονάδες και το 85% των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Διάγραμμα 4. Προβλέψεις για την παραγωγή και την απασχόληση στους προσεχείς μήνες (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5. Εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και την πορεία των τιμών (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Όπως σημειώθηκε και νωρίτερα, η καλή εικόνα της περιόδου είναι αποτέλεσμα παλαιότερων παραγγελιών, καθώς σε **επίπεδο συνολικών παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, καταγράφονται πιο απαισιόδοξες προοπτικές. Έτσι ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Μάιο ακόμα ψηλότερα στις -24 (από -17) μονάδες, με το 32% (από 28%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 9% (από 11%) να αναφέρει το αντίθετο.

Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό θετικό ισοζύγιο μειώνεται στις +2 (από +5) μονάδες, με το 15% (από 18%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 12% να δηλώνει εκ νέου το αντίθετο.

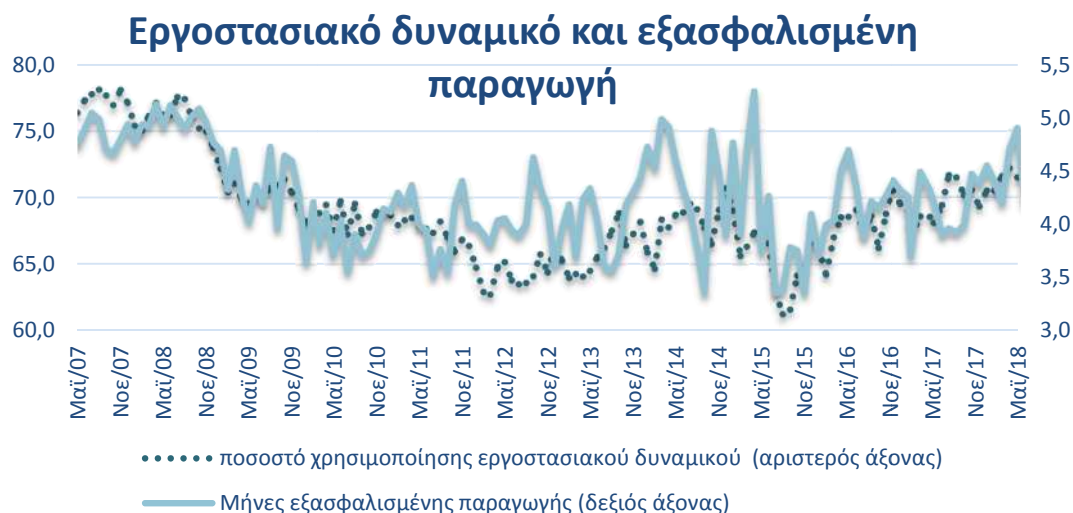
Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στους 4,2 (από 4,9), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται στο ίδιο επίπεδο, στο 71,4%, που είναι πάντως από τις υψηλότερες επιδόσεις. Γενικά άλλωστε μετά το καλοκαίρι του 2015, η χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού έχει ενισχυθεί σημαντικά ξεπερνώντας το 70%, καθώς η παραγωγή έχει αυξηθεί.

Διάγραμμα 6. Εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης και εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 7. Ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής

Πηγή: IOBE

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι αρνητικές, πλην των καταναλωτικών αγαθών που είναι σταθερές. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** παραμένει αμετάβλητος στις 99,7 (από 99,4) μονάδες. Από τους επιμέρους δείκτες, το ισοζύγιο

παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης περιορίζεται στις -20 (από -17) μονάδες, ενώ ο δείκτης προβλέψεων για την παραγωγή αυξάνεται στις +17 (από +14) μονάδες, με τον δείκτη εκτιμήσεων των αποθεμάτων να κινείται στα ίδια επίπεδα (+1 μον.). Οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι κυρίως ανοδικές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο των +4 μονάδων του προηγούμενου μήνα υποχωρεί στη -1 μονάδα. Τέλος, οι προβλέψεις για τις τιμές υποδηλώνουν μείωση (στις -4 από +3 μον. το ισοζύγιο), με το 887% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου σταθερότητα.

Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης κινείται καθοδικά στις 92,1 (από 99,5) μονάδες, με το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης και τις προβλέψεις για την παραγωγή να επιδεινώνονται. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή περιορίζεται στη +1 (από +18) μονάδα, ενώ ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση διευρύνεται στις -37 (από -21) μονάδες. Η τάση στο ισοζύγιο εκτιμήσεων για τα αποθέματα (στις +6 από +18 μον. ο δείκτης), όπως και στους δείκτες για τις εξαγωγικές προοπτικές, είναι αρνητική. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης, η μεταβολή είναι έντονα πτωτική (-5 από +56 μον. το ισοζύγιο), ενώ ως προς τις τιμές, ο δείκτης των +2 μονάδων χάνει 13 μονάδες, με τη συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων να αναμένει σταθερότητα.

Τέλος, ελαφρώς πτωτικά κινείται και ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, υποχωρώντας στις 107,3 (από 109,5) μονάδες. Το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης μειώνεται στις -25 (από -16) μονάδες, όπως και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα (+2 από +5 μον. ο δείκτης), με το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή να παραμένει αμετάβλητο στις +32 μονάδες. Οι τάσεις στους εξαγωγικούς δείκτες είναι μικτές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται εκ νέου στα ίδια επίπεδα (+9 μον.), με το ισοζύγιο των -2 μονάδων στις προσδοκίες για τις τιμές να ισοσκελίζεται και τη μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων να προβλέπει σταθερότητα τιμών (82%).

Διάγραμμα 8. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα Καταναλωτικά, Κεφαλαιουχικά και Ενδιάμεσα αγαθά (2000-2010=100)

Επιχειρηματικές Προσδοκίες

